

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 385/2012-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. M., V., zastúpeného advokátkou JUDr. L. F., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 24/2007 a jeho rozsudkom zo 7. apríla 2010 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo 6. augusta 2010 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 125/2010 a jeho rozsudkom z 13. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júna 2011 doručená sťažnosť P. M. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho

základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 24/2007 (ďalej len „namietané konanie okresného súdu“) a jeho rozsudkom zo 7. apríla 2010 v spojení s doplnčacím rozsudkom zo 6. augusta 2010 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 125/2010 (ďalej aj „namietané konanie krajského súdu“) a jeho rozsudkom z 13. októbra 2010 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol, že „V právnej veci žalobcu – P. M..., proti žalovanému Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Prešove... o zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, Krajský súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn.: 15 Co 125/2010 potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10 C 24/2007-269 zo dňa 7. 4. 2010 v spojení s doplnčacím rozsudkom sp. zn.: 10 C 24/2007-286 zo dňa 06. 08. 2010, ktorým Okresný súd Prešov zamietol žalobu žalobcu voči žalovanému o zaplatenie 139.414,46 € z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

Sťažovateľ podal dňa 17. 01. 2011 na Ústavný súd SR sťažnosť proti porušovaniu základných práv a slobôd. Sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá uznesením US SR sp. zn.: IV. ÚS 63/2011 z dôvodu, že sťažovateľ sa ochrany svojho základného práva garantovaného v článku 46 ods. 1 Ústavy domáha sťažnosťou podľa článku 127 ods. 1 ústavy, ako aj dovolaním doručeným okresnému súdu dňa 21. decembra 2010. Ústavný súd ďalej konštatoval, že prijať sťažnosť na ďalšie konanie a meritórne o nej rozhodnúť môže až vtedy, ak príslušné orgány verejnej moci už nemajú možnosť namietaný stav zásahu do základných práv alebo slobôd napraviť...

Sťažovateľ v nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti po vydaní uznesenia NS SR sp. zn.: 3 Cdo 15/2011 zo dňa 19. 04. 2011, doručenému dovolateľovi – P. M. – sťažovateľovi dňa 4. 5. 2011, ktorým Najvyšší súd SR dovolanie P. M. – sťažovateľa odmietol, podáva sťažnosť voči rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 15 Co 125/2010, ktorým Krajský súd v Prešove potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov

sp. zn. 10 C 24/2007-269 zo dňa 7. 4. 2010 v spojení s doplňacím rozsudkom sp. zn.: 10 C 24/2007-286 zo dňa 06. 08. 2010.

Z vyššie uvedeného vyplýva záver, že jediná možnosť ochrany, ktorou sťažovateľ disponuje, je adresovanie ústavnej sťažnosti Ústavnému súdu v Košiciach.“

Ďalej sťažovateľ uviedol, že «V odôvodnení potvrdzujúceho rozsudku sp. zn. 15 Co 125/2010 zo dňa 13. 10. 2010 odvolací krajský súd na str. 4 svojho odôvodnenia uviedol, cit.: „znalecký posudok na bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia je len deklarováním existujúceho stavu, teda závažnosti poškodenia zdravia premietnutého do bodového ohodnotenia. K vyhodnoteniu znaleckého posudku je možné pristúpiť hneď po ustálení zdravotného stavu poškodeného, od ktorého časového momentu beží premlčacia lehota pre uplatnenie nárokov na náhradu škody súvisiacich so sťažením spoločenského uplatnenia. Ustálenie zdravotného stavu nastáva v momente, kedy dostupné liečebné metódy už nie sú schopné priniesť zlepšenie zdravotného stavu poškodeného. Musí ísť o stav objektívne zistiteľný, teda o stav, pri ktorom je ustálená (nemenná) schopnosť konkrétnej fyzickej osoby vlastnými úkonmi zabezpečovať uspokojenie svojich životných potrieb, prípadne životných potrieb svojich blízkych. Táto môže byť obmedzená alebo úplne vylúčená. Práve strata takejto schopnosti je právnou skutočnosťou, s ktorou zákon spája vznik hmotnoprávneho nároku – nároku na náhradu škody na sťaženie spoločenského uplatnenia. Právnou skutočnosťou nie je vypracovanie znaleckého posudku. Jeho priznanie je však spojené s ďalšou právnou skutočnosťou len v prípade, ak s ním normy občianskeho práva spájajú právne následky. Týmto následkom plynutia času je premlčanie nároku. Premlčanie nároku súd prvého stupňa bez subjektívnej premlčacej lehoty od ustálenia zdravotného stavu žalobcu, teda od zistenia všetkých diagnóz, ktorými trpí, a ktorých liečenie už nepredpokladá zlepšenie.“

Konaniu sp. zn.: 15 Co 125/2010 vedenému na Krajskom súde v Prešove predchádzalo konanie sp. zn.: 10 C 24/2007 vedené na Okresnom súde Prešov, v ktorom bolo pred súdom prvého stupňa vykonané znalecké dokazovanie v rozsahu vyhotovenia znaleckého posudku č. 1/2006 MUDr. P. J. z odboru zdravotníctvo a farmácia, znaleckého posudku č. 27/2006 MUDr. Š. M. z odboru zdravotníctvo a farmácia, znaleckého posudku

MUDr. M. H. z odboru zdravotníctvo a farmácia, znaleckého posudku PhDr. K. P. z odboru psychológia a znaleckého posudku MUDr. M. H.

Okresný súd Prešov ako súd prvého stupňa vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn.: 10 C 24/2007 zo dňa 6. 8. 2010 a bez zohľadnenia záverov znaleckého dokazovania sa stotožnil s námietkou premlčania žalovaného, podľa ktorej sa žalobca o diagnózach (nie o výške škody, jej rozsahu a o tom, kto za ňu zodpovedá – pozn. žalobcu) prvýkrát dozvedel v roku 2002, a to či už z lekárskej správy MUDr. K. zo dňa 05. 03. 2002, resp. z neurologického nálezu MUDr. K. zo dňa 16. 09. 2002.

Krajský súd v Prešove následne rozsudok Okresného súdu Prešov v celom rozsahu potvrdil z dôvodu, že znalecké dokazovanie je len deklarováním existujúceho stavu do bodového ohodnotenia (bez ohľadu na to, že bodové ohodnotenie do vyhotovenia znaleckého posudku ešte nebolo stanovené – poznámka žalobcu).».

Sťažovateľ okrem iného poukázal aj na uznesenie krajského súdu zo 16. januára 2008 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 155/2007, „ktorý ako súd rozhodujúci v obdobnej právnej veci vyslovil v otázke začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty v zmysle § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka opačný právny názor“. Podľa uvedeného uznesenia krajského súdu „pre začiatok behu subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty je rozhodnuté, kedy sa poškodený dozvedel o vzniknutej škode (nie o protiprávnom úkone, či o škodovej udalosti) a kto za ňu zodpovedá. Dozvedieť sa o vzniknutej škode znamená, že sa poškodený dozvedel o odškodnení majetkovej ujmy určitého druhu a rozsahu, ktorú možno natolko objektívne vyjadriť vyčíslieť v peniazoch, aby poškodenej mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť na súde.“.

Sťažovateľ argumentoval aj tým, že „V prípade, že vec pripúšťa rôzny výklad, orgán aplikujúci právo je v konkrétnej veci povinný uprednostniť ústavne konformný výklad. Ak ústavne konformný výklad nie je možný, orgán aplikujúci právo danú právnu normu nesmie uplatniť.

V súlade so základným princípom právneho štátu sú všetky právne orgány oprávnené konať len na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 ústavy). Všeobecný súd (krajský súd) je pri svojom rozhodovaní viazaný nielen

zákonom ale predovšetkým ústavou, ústavným zákonom a kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, a to v súlade s čl. 144 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 153 a čl. 154c ods. 1 ústavy. Aj všeobecný súd je povinný rešpektovať ústavou zakotvenú prednosť dohovoru pred zákonom. Z uvedeného tak nevyhnutne vyplýva, že aplikácia každej zákonnej normy musí byť realizovaná takým spôsobom, ktorý bude v medziach ústavy a ktorý bude zároveň rešpektovať princíp prednosti dohovoru pred zákonom. Tieto základné atribúty ústavnosti však konajúci krajský súd vo svojej rozhodovacej činnosti vo veci sťažovateľa nerešpektoval.

Konajúci súd vo svojom rozhodnutí nezdôvodnil logický nesúlad medzi plynutím premlčacej subjektívnej lehoty, ktorá mala podľa názoru konajúceho súdu začať plynúť a uplynúť v období pred stanovením bodového ohodnotenia, tj. pred skutočnou vedomosťou žalobcu o výške a rozsahu škody na zdraví. Žalobca opätovne uvádza, že takéto rozhodnutie konajúceho súdu odporuje ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako aj vykonanému znaleckému dokazovaniu a malo za následok odňatie možnosti žalobcu konať pred súdom.

Žalobca k veci dodáva, že náležité zdôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu je súčasťou práva účastníkom na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v súlade s právom na spravodlivý súdny proces zaručený čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná...

Žalobca si súčasne dovoľuje poukázať na skutočnosť, že samotné stanovenie lekárskej diagnózy bez uvedenia príčinnej súvislosti a spojitosti s výkonom jeho povolania ako profesionálneho boxera bez stanovenia rozsahu škody (t. j. výšky škody) nemôže byť momentom začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. Žalobca v čase vypracovania neurologického nálezu MUDr. K. zo dňa 16. 09. 2002, v ktorom je po prvýkrát uvedená diagnóza organického psychosyndrómu, nemal vedomosť o tom, že táto diagnóza mu bola stanovená v príčinnej súvislosti s jeho pracovným zameraním, žalobca nepoznal ani výšku škodu (jej rozsah) a ani skutočnosť, či mu vôbec v nejakej výške za túto diagnózu patrí bodové ohodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Žalobca nepoznal výšku bodového ohodnotenia, t. j. výšku spôsobenej škody na zdraví do vypracovania znaleckého posudku č. 1/2006 MUDr. J., t. j. v zmysle ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemohol vedieť o tom, že mu škoda vznikla, ani o tom,

v akom rozsahu mu vznikla. Skutočnosť, že sa pacient dozvie od svojho vyšetrujúceho lekára diagnózu, resp. množstvo diagnóz uvedených v latinských názvosloviach, ktoré mu počas vyšetrenia boli zistené, ešte automaticky neznamená vedomosť o škode na zdraví a jej rozsahu a od tohto momentu sa neodvíja ani právo domáhať sa svojich práv na súde. Žalobca ako bývalý profesionálny boxer trpí množstvom neurologických ochorení, táto skutočnosť však nič nemení na fakte, že o rozsahu škody na zdraví (výške škody) sa žalobca skutočne dozvedel až z jeho bodového ohodnotenia uvedeného po prvýkrát v znaleckom posudku MUDr. J. č. 1/2006.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na spravodlivé súdne konanie sťažovateľa upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 15 Co 125/2010 zo dňa 13. 10. 2010 a rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 10 C 24/2007-269 zo dňa 7. 4. 2010 v spojení s doplná t iní rozsudkom sp. zn.: 10 C 24/2007-286 zo dňa 06. 08. 2010 porušené a sťažovateľovi bola odňatá možnosť konať pred súdom.

2. Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa zo dňa 13. 10. 2010 sp. zn. 15 Co 24/2007 a rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10 C 24/2007-269 zo dňa 7. 4. 2010 v spojení s doplniacím rozsudkom sp. zn.: 10 C 24/2007-286 zo dňa 06. 08. 2010 zrušuje a vec vracia prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.“

Okrem uvedeného sťažovateľ požiadal aj o priznanie úhrady trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 24/2007 a jeho rozsudkom zo 7. apríla 2010 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo 6. augusta 2010

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, IV. ÚS 362/2010, IV. ÚS 372/2010).

Proti napadnutému rozsudku okresného súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, mohol sťažovateľ podať odvolanie (čo aj urobil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu, ktorý vo veci rozhodol rozsudkom z 13. októbra 2010 v rámci odvolacieho konania, v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 125/2010 a jeho rozsudkom z 13. októbra 2010

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy má každý právo domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo... prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (m.

m. I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Ústavný súd nemá pozíciu opravnej inštalácie voči rozhodnutiam všeobecných súdov a ani nenapráva ich skutkové alebo právne výstupy, ak sa zakladajú na konkrétnych faktoch a sú aj dostatočne odôvodnené, o to viac, ak v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov sa má verdikt všeobecného súdu zakladať na voľnej úvahe (obdobne napr. III. ÚS 238/08, I. ÚS 32/09).

Podstatou tejto časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu, sú výhrady voči právnemu posúdeniu veci, hodnoteniu dôkazov a najmä voči podľa názoru sťažovateľa ústavne nekonformnému výkladu a aplikácii § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka v súvislosti so začiatkom plynutia dvojročnej premlčacej lehoty. Sťažovateľ ďalej namieta aj neodôvodnenosť a nepreskúmateľnosť napadnutých rozsudkov okresného súdu a krajského súdu.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu „odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok“. Keďže krajský súd sa v napadnutom rozsudku stotožnil s názorom prvostupňového súdu, ústavný súd považuje za potrebné poukázať na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, v ktorej sa uvádza:

„Premlčanie definujeme ako uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo bolo vykonalo, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie námietky premlčania má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, teda zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Vznesenie námietky premlčania po márnom uplynutí premlčacej doby spôsobuje ten právny dôsledok, že súd navrhovateľovi premlčané subjektívne právo, teda nárok, nemôže priznať. Uplatnením námietky premlčania na súde prestáva byť subjektívne právo vynútiteľné.

V prípade premlčania, pokiaľ ide o právo na náhradu škody spôsobenej na zdraví, platí len subjektívna premlčacia doba. Z citovaného ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčuje v dvojročnej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť dňom, kedy sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Navrhovateľ uviedol, že prvýkrát sa o výške škody dozvedel vtedy, keď bol vypracovaný znalecký posudok JUDr. J. v roku 2006. Práve z predmetného znaleckého posudku, ako aj z navrhovateľom predložených lekárskejších správ však vyplýva, že prvýkrát sa o diagnózach, ktoré boli následkom jeho povolania, dozvedel v roku 2002 a to či už z lekárskej správy MUDr. K. zo dňa 5. 3. 2002, resp. z neurologickom nálezu MUDr. K. zo dňa 16. 9. 2002.

Pre posúdenie momentu začatia plynutia dvojročnej subjektívnej lehoty je rozhodujúce to, aby mal poškodený skutočnú vedomosť, nie predpokladanú, o výške škody, resp. o jej rozsahu. Navrhovateľ v konaní uviedol, že túto vedomosť získal až vypracovaním znaleckého posudku MUDr. P. J. č. 1/2006. Jeho tvrdenie však pred súdom neobstojí, ako to už bolo uvedené, navrhovateľ sa o vyššie uvádzaných diagnózach dozvedel najneskôr z lekárskej správy MUDr. K. v roku 2002. Navrhovateľ si však po tomto zistení nedal vyhotoviť znalecký posudok v rámci príslušných zákonných lehôt, na základe čoho by bolo možné ohodnotenie sťaženia jeho spoločenského uplatnenia a následne uplatnenia jeho práva na náhradu škody, pričom tak urobil až dňa 25. 5. 2006.

Počiatok plynutia premlčacej lehoty u navrhovateľa súd stanovil najneskôr na deň 16. 9. 2002, nakoľko z neurologického nálezu MUDr. K., keďže išlo o nález pre potreby posudkové, navrhovateľ mohol získať vedomosť o svojich diagnózach, avšak návrh na súd bol podaný až dňa 9. 2. 2007, teda po márnom uplynutí premlčacej doby. Zodpovedný subjekt, odporca, bol v čase vydávania neurologického záveru pre posudkové potreby dňa 16. 9. 2002 navrhovateľovi známy. Od vydania tohto neurologického nálezu začala tak navrhovateľovi plynúť dvojročná subjektívna premlčacia doba na uplatnenie práva na náhradu škody, ktorá mu uplynula dňa 16. 9. 2004.

Zhodnotením skutkového stavu dospel súd k právnemu záveru, že nárok navrhovateľa na zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia je premlčaný.“

V odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý v celom rozsahu potvrdil správnosť prvostupňového rozsudku, sa okrem iného poukazuje na to, že „Súd prvého stupňa v predmetnej veci vykonal rozsiahle dokazovanie, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým zisteniam, z ktorých vyvodil správny právny záver.

Odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na výstižné odôvodnenie rozhodnutia, s ktorým sa stotožňuje. Len vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu je potrebné uviesť, že znalecký posudok na bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia je len deklarováním existujúceho stavu, teda závažnosti poškodenia zdravia premietnutého do bodového ohodnotenia. K vyhotoveniu znaleckého posudku je možné pristúpiť hneď po ustálení zdravotného stavu poškodeného, od ktorého časového momentu beží premlčacia lehota pre uplatnenie nárokov na náhradu škody súvisiacich so sťažením spoločenského uplatnenia. Ustálenie zdravotného stavu nastáva v momente, kedy dostupné liečebné metódy už nie sú schopné priniesť zlepšenie zdravotného stavu poškodeného. Musí ísť o stav objektívne zistiteľný, teda o stav, pri ktorom je ustálená (nemenná) schopnosť konkrétnej fyzickej osoby vlastnými úkonmi zabezpečovať uspokojovanie svojich životných potrieb, prípadne životných potrieb svojich blízkych. Táto môže byť obmedzená alebo úplne vylúčená. Práve strata takejto schopnosti je právnou skutočnosťou, s ktorou zákon spája vznik hmotnoprávneho nároku – nároku na náhradu škody na sťaženie spoločenského uplatnenia. Právnou skutočnosťou nie je vypracovanie znaleckého posudku. Jeho priznanie je však spojené s ďalšou právnou skutočnosťou, a to plynutím času. Plynutie času sa stáva právnou skutočnosťou len v prípade, ak s ním normy občianskeho práva spájajú právne následky. Takýmto následkom plynutia času je premlčanie nároku. Premlčanie nároku súd prvého stupňa dostatočne zdôvodnil, preto odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na tieto dôvody. Správne posúdil súd prvého stupňa beh subjektívnej premlčacej lehoty od ustálenia zdravotného stavu žalobcu, teda od zistenia všetkých diagnóz, ktorými trpí, a ktorých liečenie už nepredpokladá zlepšenie.

S poukazom na uvedené odvolací súd považoval odvolaciu námietku žalobcu spočívajúcu v nesprávnej aplikácii ust. § 106 Občianskeho zákonníka za nedôvodnú. “

Ústavný súd zo sťažnosti, z jej príloh a najmä zo zapožičaného súvisiaceho spisu okresného súdu zistil, že sťažovateľ, tak ako je uvedené v odôvodnení napadnutého

rozsudku okresného súdu, sa o všetkých diagnózach „súvisiacich s výkonom služby“ – profesionálny boxer – dozvedel už z lekárskej správy MUDr. K. z 5. marca 2002, resp. z neurologického nálezu MUDr. K. zo 16. septembra 2002, pričom zdravotný stav sťažovateľa bol z medicínskeho hľadiska v tom čase už ustálený. Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľ mohol už v roku 2002 požiadať o vypracovanie znaleckého posudku, ktorý by v bodovom hodnotení stanovil výšku odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, ale najmä berúc do úvahy plynutie subjektívnej premlčacej dvojročnej lehoty podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka mal včas podať návrh na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej len „návrh“) okresnému súdu.

Z obsahu spisu vyplýva, že sťažovateľ návrh na okresnom súde uplatnil až 9. februára 2007, teda po uplynutí dvojročnej premlčacej lehoty, a keďže odporca vzniesol námietku premlčania proti sťažovateľom uplatnenému nároku, okresný súd podľa názoru ústavného súdu dospel k správneému záveru, keď návrh sťažovateľa z uvedeného dôvodu zamietol.

Krajský súd v odvolacom konaní namietaný rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdil s tým, že sa úplne stotožnil aj s argumentáciou uvedenou v jeho odôvodnení, a navyše poznamenal, že *„znalecký posudok na bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia je len deklarováním existujúceho stavu, teda závažnosti poškodenia zdravia premietnutého do bodového ohodnotenia“*.

Pokiaľ sťažovateľ v sťažnosti poukázal na to, že existujú rozdiely v judikatúre všeobecných súdov v súvislosti s obsahom pojmu „dozvedieť sa o škode“, ktorý je určujúci pri počítaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ústavný súd zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdech a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] patrí Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky [ďalej len „najvyšší súd“ (m. m. I. ÚS 17/01, I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09)]. Ústavný súd dodáva, že práve

plénum a kolégiá najvyššieho súdu sú oprávnené odstraňovať nejednotnosť výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov tak, aby sa chránili okrem iného aj legitímne očakávania účastníkov súdnych konaní. Ústavný súd však vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvoľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody. Preto, ak nevykazuje napadnuté rozhodnutie samo osebe znaky protiústavnosti, ústavný súd nemá dôvod v konkrétnej veci zasahovať, keďže by tak mimo rámca svojej ústavne ustanovenej kompetencie nanucoval všeobecným súdom svoj vlastný výklad iných než ústavných predpisov a osvojoval by si tak pozíciu „arbitra“ vo vnútri systému všeobecného súdnictva, ktorá mu však neprislúcha.

Úlohou ústavného súdu je preto posúdiť napadnuté rozhodnutia len z pohľadu ich ústavnej udržateľnosti.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu konštatuje, že v danej veci nebolo možné dospieť k názoru, že by tento rozsudok bol svojvoľný, nedostatočne odôvodnený, nepreskúmateľný a že by zasahoval do základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neodôvodnené alebo prijaté v rozpore s platnou právnou úpravou, naopak, ústavný súd je toho názoru, že krajský súd komplexne a dostatočne vyhodnotil všetky skutkové okolnosti, najmä všetky predložené dôkazy, na základe ktorých dospel aj k zodpovedajúcim právnym záverom.

Ústavný súd z uvedeného vyvodil záver, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné na posúdenie veci vrátane ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka ústavne aprobovateľným spôsobom interpretoval a aplikoval, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné s tým, že krajský súd označené ustanovenie Občianskeho zákonníka interpretoval podľa názoru ústavného súdu spôsobom

neodporujúcim jeho zneniu a účelu. Takýto ústavne udržateľný výklad vylučuje možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd v súvislosti so sťažovateľovým prejavom nespokojnosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu ďalej pripomína, že v zmysle jeho doterajšej judikatúry obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. Ak ústavný súd dospel k takýmto zisteniam, nemá dôvod zasahovať do postupov a rozhodnutí všeobecných súdov, a tak vyslovovať porušenie základného práva označeného v sťažnosti (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd pripomína, že vo svojej ustálenej judikatúre viackrát poukázal na vzťah tohto ustanovenia k čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavodarca vyjadril formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (napr. II. ÚS 71/97, III. ÚS 279/09). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07), a tak závery ústavného súdu vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa v celom rozsahu vzťahujú aj na namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že medzi posudzovaným postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 125/2010 a jeho rozsudkom z 13. októbra 2010 a porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala, že v danom prípade mohlo dôjsť k porušeniu týchto práv. S prihliadnutím na ústavne akceptovateľné a udržateľné odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa vrátane návrhov na zrušenie napadnutých rozsudkov okresného súdu a krajského súdu, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. augusta 2012